

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 28/2024**

Het is grondwettig dat een persoon met buitenlandse nationaliteit in België slechts kan worden vervolgd voor verkrachting van een Belg in het buitenland indien hij in België wordt aangetroffen

Een Belgisch onderdaan heeft tegen een persoon met de Franse nationaliteit een klacht met burgerlijke partijstelling ingediend bij een onderzoeksrechter in België wegens beweerde feiten van verkrachting, die allen zouden zijn gepleegd in het buitenland. Het openbaar ministerie verzoekt om de burgerlijke partijstelling onontvankelijk te verklaren omdat uitsluitend voor de misdrijven gijzeling, doodslag, moord, oudermoord, kindermoord, vergiftiging en roofmoord niet is vereist dat de verdachte in België wordt gevonden, terwijl dat voor het misdrijf verkrachting wel vereist is. De raadkamer van de Rechtbank van eerste aanleg vraagt of het ongrondwettig is dat voor de vervolging wegens het misdrijf verkrachting de aanwezigheid van de verdachte in België vereist is indien de feiten tegen een Belg zijn gepleegd in het buitenland. Het Hof oordeelt dat die voorwaarde grondwettig is. De wetgever kon volgens het Hof redelijkerwijze van oordeel zijn dat de rechtsmacht van de Belgische strafrechtscollèges voor feiten gepleegd in het buitenland wanneer de verdachte niet in België kan worden gevonden, gelet op het uitzonderlijk karakter ervan, moest worden beperkt tot de misdrijven gijzeling, doodslag, moord, oudermoord, kindermoord, vergiftiging en roofmoord.

1. Context van de zaak

Een Belgisch onderdaan heeft tegen een persoon met de Franse nationaliteit een klacht met burgerlijke partijstelling ingediend bij een onderzoeksrechter in België wegens beweerde feiten van verkrachting, aanranding van de eerbaarheid en opzettelijke slagen en verwondingen, die allen zouden zijn gepleegd in het buitenland. Het openbaar ministerie verzoekt de raadkamer van de Rechtbank van eerste aanleg om de burgerlijke partijstelling onontvankelijk te verklaren, aangezien het niet mogelijk is om een buitenlandse verdachte die niet in België werd aangetroffen, te vervolgen voor die misdrijven die in het buitenland zouden zijn gepleegd. De artikelen 10, 5°, en 12, eerste lid, 2°, van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering voorzien op de voorwaarde dat de verdachte in België moet worden gevonden slechts in een uitzondering voor de misdrijven gijzeling, doodslag, moord, oudermoord, kindermoord, vergiftiging of roofmoord.

Voor het misdrijf verkrachting is inderdaad geen vervolging *in absentia* in België mogelijk indien de feiten gepleegd zijn in het buitenland door een persoon die niet de Belgische nationaliteit heeft. De raadkamer vraagt het Hof of dat bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet), met het recht op toegang tot de rechter (artikel 13 van de Grondwet, artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie) en met enkele bepalingen van het Verdrag van Istanbul (artikelen 36 en 44, lid 2, van het Verdrag van 11 mei 2011 van de Raad

van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld). Krachtens die bepalingen van het Verdrag van Istanbul moet het misdrijf verkrachting strafbaar worden gesteld en moeten de verdragspartijen ernaar streven om rechtsmacht te vestigen ten aanzien van feiten die tegen een van hun onderdanen zijn gepleegd.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof merkt vooreerst op dat de ten laste gelegde feiten zouden zijn gepleegd in 2016 en 2018. Bijgevolg onderzoekt het Hof de vraag in het licht van de strafbaarstelling van het misdrijf verkrachting zoals opgenomen in artikel 375 van het Strafwetboek, zoals van toepassing tot vóór de opheffing ervan bij artikel 117, 6°, van de wet van 21 maart 2022 « houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht ».

Het Hof merkt op dat de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt inzake het strafrechtelijk beleid. Met de opheffing van de vereiste dat de verdachte in België moet zijn gevonden, beoogde de wetgever de bestraffing van ernstige misdaden die in het buitenland tegen Belgische onderdanen worden gepleegd, te bevorderen. Tegelijk wenste hij evenwel ook rekening te houden met het uitzonderlijk karakter van de vestiging van extraterritoriale rechtsmacht en wenste hij de samenhang met de bestaande regelingen van extraterritoriale rechtsmacht (zijnde regelingen die voorzien in de mogelijkheid om in het buitenland gepleegde misdrijven in België te vervolgen) te bewaren. Volgens het Hof zijn dat legitieme doelstellingen.

Het Hof stelt vast dat het verschil in behandeling tussen slachtoffers van het misdrijf verkrachting en slachtoffers van de misdrijven gijzeling, doodslag, moord, oudermoord, kindermoord, vergiftiging en roofmoord, op een objectief criterium berust, namelijk de aard van het misdrijf.

Vervolgens gaat het Hof in op het door de wetgever ingeroepen uitzonderlijk karakter van de vestiging van extraterritoriale rechtsmacht. Dat uitzonderlijk karakter vereist dat er een voldoende band bestaat tussen het misdrijf en België. Voor het aantonen van die band volstaat het in de regel niet dat de dader of het slachtoffer de Belgische nationaliteit heeft, maar wordt ook vereist dat de verdachte kan worden aangetroffen op het Belgische grondgebied. De vestiging van een extraterritoriale rechtsmacht *in absentia* is bijgevolg des te meer uitzonderlijk.

De wetgever kon volgens het Hof redelijkerwijze van oordeel zijn dat de opheffing van de vereiste dat de verdachte in België moet zijn gevonden (en dus de uitbreiding van de extraterritoriale rechtsmacht *in absentia* van de Belgische strafrechtscollèges) moest worden beperkt tot de misdrijven gijzeling, doodslag, moord, oudermoord, kindermoord, vergiftiging en roofmoord. Die misdrijven worden strafbaar gesteld met opsluiting van twintig tot dertig jaar of levenslange opsluiting en zijn, met uitzondering van het misdrijf gijzeling, niet vatbaar voor correctionalisering en opschorting. Het misdrijf verkrachting in de zin van artikel 375 van het Strafwetboek is daarentegen strafbaar met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar, is correctionaliseerbaar en komt in aanmerking voor de toekenning van opschorting. Daarnaast sluiten de voormelde misdrijven het nauwst aan bij de bestaande categorieën van misdrijven waarvoor de vereiste dat de verdachte in België moet worden gevonden, eveneens niet geldt. Het gaat meer bepaald om misdrijven die hun oorsprong vinden in het internationaal humanitair recht of die rechtstreeks betrekking hebben op de veiligheid van de Staat en de openbare trouw.

Tot slot worden de rechten van de betrokken slachtoffers volgens het Hof ook niet op een onevenredige wijze beperkt. De in het geding zijnde bepalingen verhinderen niet dat strafvervolging wordt ingesteld in de Staat waar de feiten zijn gepleegd. Opdat die Staat België is, volstaat het bovendien dat een van de constitutieve of verzwarende elementen van het misdrijf

geheel of ten dele op Belgisch grondgebied kan worden gelokaliseerd. Daarnaast is de voorwaarde dat de verdachte aanwezig moet zijn op het Belgische grondgebied, reeds vervuld indien de verdachte zich op het Belgisch grondgebied bevindt op het ogenblik dat de vervolging wordt ingesteld, zonder dat vereist is dat dat ook nog het geval is op het ogenblik van de uitspraak.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat de artikelen 10, 5°, en 12, eerste lid, 2°, van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering grondwettig zijn, in het licht van de strafbaarstelling van het misdrijf verkrachting zoals opgenomen in artikel 375 van het Strafwetboek, zoals van toepassing tot vóór de opheffing ervan bij artikel 117, 6°, van de wet van 21 maart 2022 « houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht ».

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel “media” van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via Twitter [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#).